

RECHTSPRAAK

JURISPRUDENCE

HOF VAN CASSATIE 7 NOVEMBER 2013

VENNOOTSCHAPPEN

Vennootschap onder firma – Vennoten – Hoofdelijke aansprakelijkheid – Verbintenissen van de vennootschap – Ontstaan voor hun toetreding

Vennoten onder firma zijn hoofdelijk aansprakelijk voor alle verbintenissen van de vennootschap, ook al zijn deze ontstaan vóór het tijdstip van hun toetreding tot de vennootschap.

FAILLISSEMENT

Beheer van het faillissement – Curator – Vorderingsrecht

De noodzaak van een efficiënte afwikkeling van het faillissement en de gelijke behandeling van de schuldeisers, maken dat de curator gerechtigd is de vorderingsrechten uit te oefenen tegen een derde (in casu vennoot) die heeft in te staan voor de schulden van de gefailleerde (in casu VOF) wanneer die gehoudenheid bestaat tegen alle schuldeisers, ook al behoren die vorderingsrechten niet toe aan de gefailleerde.

De gehoudenheid tegenover alle schuldeisers bestaat, ook al is de omvang van die gehoudenheid verschillend.

Daaruit volgt dat een gedifferentieerde gehoudenheid van uittreedende vennoten van een vennootschap onder firma er niet aan in de weg staat dat de curator zijn vorderingsrecht uitoefent tegen al deze vennoten.

J. de Chaffoy de Courcelles q.q. / K.P. en V.V.

Zet.: E. Dirix (afdelingsvoorzitter), A. Fettweis (afdelingsvoorzitter), B. Deconinck, A. Smetryns en K. Moens (raadsheren)

OM: Ch. Vandewal (advocaat-generaal)

Pl.: Mrs. H. Geinger en J. Verbist

(...)

II. Cassatiemiddelen

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, drie middelen aan.

III. Beslissing van het Hof

Beoordeling

Eerste middel

(...)

SOCIÉTÉS

Société en nom collectif – Associés – Responsabilité solidaire – Obligations de la société – Origine avant leur admission

Les associés en nom collectif sont solidaires pour tous les engagements de la société même si ceux-ci sont nés avant le moment de leur admission dans la société.

FAILLITE

Administration de la faillite – Curateur – Droit d'agir

La nécessité d'un règlement efficace de la faillite et l'égalité de traitement des créanciers impliquent que le curateur puisse agir contre un tiers (associé) qui doit répondre des dettes du failli (société en nom collectif) lorsque cette obligation existe à l'égard de tous les créanciers, même si ce droit d'action n'appartient pas au failli.

L'engagement à l'égard de tous les créanciers existe même si l'étendue de cet engagement est différent.

Il s'ensuit qu'un engagement différencié des associés sortant d'une société en nom collectif n'empêche pas que le curateur exerce son droit d'action contre tous ces associés.

Tweede middel

5. Krachtens artikel 204 Wetboek van Vennootschappen zijn de vennoten onder firma hoofdelijk aansprakelijk voor alle verbintenissen van de vennootschap, ook al heeft een enkele vennoot getekend, mits dit namens de vennootschap is geschied.

Vennoten onder firma zijn hoofdelijk aansprakelijk voor alle verbintenissen van de vennootschap, ook al zijn deze ontstaan vóór het tijdstip van hun toetreding tot de vennootschap.

6. Uit het arrest van 27 juni 2011 blijkt dat:

- eerste en tweede verweerders P & P VOF hebben opgericht in 2002;
- eerste en tweede verweerders hun aandelen op 29 januari 2005 hebben overgedragen aan de derde verweerder en aan W.;
- de derde verweerder en W. hun aandelen op 7 december 2006 hebben overgedragen aan D. en D.;
- de VOF op 30 oktober 2007 failliet werd verklaard.

7. De appelrechter oordeelt dat “[de derde verweerder] enkel gehouden [kan] zijn voor de verbintenissen die zijn ontstaan nadat hij de aandelen heeft overgenomen van [de eerste verweerder] en [de tweede verweerder] d.d. 29 januari 2005” en dat “de nieuwe vennootovernemer niet aansprakelijk [is] voor het bestaande passief op het ogenblik van zijn intrede in de vennootschap”.

Door aldus te oordelen schendt de appelrechter artikel 204 Wetboek van Vennootschappen.

Het middel is gegrond.

Derde middel

8. Volgens artikel 209 Wetboek van Vennootschappen kan de overdracht van deelneming, wanneer zij door het vennootschapscontract is toegelaten, slechts geschieden met inachtneming van de vormen van het burgerlijk recht en kan zij geen gevolg hebben ten aanzien van de verbintenissen die vóór haar openbaarmaking zijn aangegaan.

Uit de artikelen 204 en 209 Wetboek van Vennootschappen volgt dat de vennoten onder firma die hun deelneming hebben overgedragen, hoofdelijk aansprakelijk zijn voor alle verbintenissen van de vennootschap die vóór de overdracht zijn aangegaan.

De omstandigheid dat de schuldeisers wiens schuldvorderingen zijn ontstaan nadat een vennoot zijn deelneming heeft overgedragen, deze niet kan aanspreken, staat er niet aan in de weg dat deze vennoot gehouden is ten aanzien van alle schuldeisers wiens schuldvorderingen voordien zijn ontstaan.

9. De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provenu te verdelen.

De noodzaak van een efficiënte afwikkeling van het faillissement en de gelijke behandeling van de schuldeisers, maken dat de curator gerechtigd is de vorderingsrechten uit te oefenen tegen een derde die heeft in te staan voor de schulden van de gefailleerde wanneer die gehoudenheid bestaat tegen alle schuldeisers, ook al behoren die vorderingsrechten niet toe aan de gefailleerde.

De gehoudenheid tegenover alle schuldeisers bestaat, ook al is de omvang van die gehoudenheid verschillend.

10. Uit het vorenstaande volgt dat een gedifferentieerde gehoudenheid van uittredende vennoten van een vennootschap onder firma er niet aan in de weg staat dat de curator zijn vorderingsrecht uitoefent tegen al deze vennoten.

11. De appelrechter die in het eindarrest van 12 maart 2012 oordeelt dat aangezien geen van de verweerders als achterenvolgende uittredende vennoten op gelijke wijze gehouden is ten aanzien van alle schuldeisers, de curator niet vorderingsrechtig is, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht.

In zoverre is het middel gegrond.

Overige grieven

12. De overige grieven kunnen niet tot ruimere cassatie leiden.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest van 27 juni 2011, behalve in zoverre dit het hoger beroep ontvankelijk verklaart, de vordering van de curator tegen de verweerders ontvankelijk verklaart en voor recht zegt dat de eerste en tweede verweerders enkel door de curator kunnen worden aangesproken voor de verbintenissen die dateren van vóór 29 januari 2005.

Vernietigt het bestreden arrest van 12 maart 2012.

Verwerpt het cassatieberoep voor het overige.

(...)

Conclusie van advocaat-generaal Ch. Vandewal

In zake: Mr. J. de Chaffoy de Courcelles, handelend in zijn hoedanigheid van curator van het faillissement van de vennootschap onder firma *P&P / K.P., V.V. en J.S.*

[...]

Het eerste cassatiemiddel

[...]

Het tweede cassatiemiddel

8. Het tweede cassatiemiddel is gericht tegen de beslissing van de appelrechter in het tussenarrest van 27 juni 2011 dat derde verweerder, als nieuwe vennoot, enkel kan worden aangesproken voor verbintenissen die zijn ontstaan in de periode lopend van zijn intrede in de vennootschap door overname van aandelen tot de dag dat hij de vennootschap verliet door verkoop van zijn aandelen.